

عنوان مقاله:

تحلیل تناوب در تولید چوب ارقام مختلف صنوبر (*Populus spp*) در سندج

محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات جنگل و صنوبر ایران، دوره 19، شماره 4 (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسنده:

بایزید یوسفی - استادیار، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان کردستان

خلاصه مقاله:

این آزمایش با تعداد ۲۴ کلن صنوبر (۱۰ کلن تاج باز و ۱۴ کلن تاج بسته) به مدت ۸ سال (۱۳۸۰ تا ۱۳۸۷) در سندج با هدف تحلیل زمانی رشد (قطری، ارتفاعی و حجمی یا تولید چوب) ارقام مختلف صنوبر در سالهای مختلف اجرا گردید. تحقیق در قالب ۲ آزمایش (تاج باز و تاج بسته) در ۳ تکرار و هر کرت آزمایشی شامل ۲۵ اصله نهال یکنواخت با فواصل ۴×۴ متر (تاج بازها) و ۳×۳ متر (تاج بسته ها) انجام شد. اندازه گیری رشد قطری و ارتفاعی درختان در هر سال در اوائل آذرماه پس از خزان از ۹ واحد اصلی در هر کرت انجام و براساس آنها حجم کلن ها نیز محاسبه گردید. نتایج نشان داد که بین سالهای آزمایش و همچنین بین دو گروه تاج باز و تاج بسته درون سال از نظر صفات قطر برابرینه، ارتفاع و حجم چوب تولیدی درخت در هر سه حالت آزمایش (گروه کلن های تاج باز، تاج بسته و حالت کلی) اختلاف معنی داری ($P \geq 0.05$) وجود دارد. بررسی وضعیت رشد در سالهای مختلف نشان داد که اگرچه صفات رویش قطری و حجمی درخت طی دوره بررسی (از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۷) افزایش داشتند، اما میزان این افزایش در سالهای مختلف، متفاوت بود، به طوری که براساس نتایج مقایسه میانگین ها با روش دانکن در سطح ۱ درصد در هر سه حالت (گروه کلن های تاج باز، تاج بسته و حالت کلی) دو سال متوالی رشد (۱۳۸۰ و ۱۳۸۱، ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵، ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷) از نظر رشد قطری و حجمی با همدیگر اختلاف معنی داری نشان ندادند. این نتیجه نشانگر آن است که رشد قطری و حجمی پایه ها یک سال کند و یکسال سریع بوده، به طوری که میانگین رشد قطری و حجمی پایه ها در سال با رشد کند (مانند ۱۳۸۵) با میانگین رشد در سال قبل از آن با رشد سریع (مثلا ۱۳۸۴) اختلاف معنی داری نشان نداده است. رشد ارتفاعی تمام سالها دارای اختلاف معنی داری ($P \geq 0.05$) با هم بود و هر سال در یک گروه مجزا قرار گرفت. در بین کلن های تاج باز، کلن P.a. Saghez از نظر رشد قطری و حجمی نسبت به بقیه تفاوت نشان داد، اما تمام کلن های تاج بسته از نظر روند رشد تقریباً یکنواخت عمل نمودند. شیب منحنی رشد در کلن های تاج باز بیشتر از کلن های تاج بسته بود که نشان دهنده سرعت رشد بیشتر آنها نسبت به کلن های تاج بسته است. براساس نتایج مقایسه میانگین ها و نمودارهای رشد قطری و حجمی در مورد هر دو دسته تاج باز و تاج بسته، دو مرحله رشد سریع در مقابل سه مرحله رشد بطئی مشاهده گردید که بیانگر تناوب بودن سرعت رشد قطری و حجمی صنوبرهاست. به عبارت دیگر رویش قطری و حجمی (تولید چوب) درخت در طول زمان (سالهای مختلف دوره بهره برداری) حالت تناوبی دارد. چنین پدیده ای یک مزیت کاربردی در مورد زمان قطع صنوبر دارد. با محاسبه سالهای رشد درختان می توان آنها را برای سال با رشد کند در زمین باقی نگذاشته و قطع نمود. با این کار هزینه یکسال نگهداری مزرعه حفظ می شود، در حالی که رشد و تولید چوب در سال مذکور کند بوده و از این نظر زارع هم ضرر نکرده است.

کلمات کلیدی:

صنوبر، قطر، ارتفاع، رشد حجمی، تناوب رشد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1885965>

